

کتابخانه‌های عمومی در جامعه روبه تحول اسلونی

نوشته: ماژا زومر و سیلوا ناولژان^۱

ترجمه: حیدر مختاری^۲

چکیده: برای کنار آمدن با مسائل مختلف در جوامع رو به تحول، لازم است مردم به اطلاعات بیشتری دسترسی داشته باشند تا بهتر قادر به درک تغییر و تحولات باشند. کتابخانه‌ها باید امکان این گونه دسترسی را فراهم سازند. کتابخانه‌های عمومی در اسلونی نسبتاً خوب سازماندهی شده‌اند و بعضی از آنها از پیش خود را با تغییر و تحولات جامعه وفق داده‌اند؛ با این حال ما باید نقش فرهنگی و سنتی خود را گسترش داده، به مراکز اطلاع‌رسانی تبدیل شویم. مقاله فوق عملکردهای جدید کتابخانه‌های عمومی را به بحث کشیده و در آن نوعی الگوی سازمانی برای خدمات اطلاع‌رسانی پیشنهاد شده است و شرایط کنونی در اسلونی^۳ و طرح‌های آتی به تفصیل مورد بررسی قرار گرفته است.

مقدمه

در جوامع دموکراتیک کتابخانه‌های عمومی اصلی‌ترین منابع اطلاعاتی هستند که به نیازهای فرهنگی کاربران و نیز به تمامی نیازهای اطلاعات عمومی در حوزه خود پاسخ می‌دهند. با وجود اتفاق نظر در این امر مهم، کتابخانه‌های عمومی در اسلونی جایگاه واقعی خود را در حوزه محلی نیافته‌اند. اگر چه اسلونی استانداردهای کتابخانه را که به تبعیت از توصیه‌های یونسکو (پیمان‌نامه کتابخانه عمومی، ۱۹۹۴ م.) ایجاد شد، پذیرفته است، با این حال مدام از لحاظ سرمایه و بودجه لازم در تنگناست. کتابخانه‌های اسلونی با اتکا به این استانداردها می‌توانند وظیفه اصلی خود را به انجام رسانند: یعنی فراهم ساختن امکان دسترسی کاربران به دانش و اطلاعات مورد نیازشان. متأسفانه، عدم کفایت بودجه منجر به پایمال شدن این حقوق

برای کشورهایی همچون اسلونی که به کشورهای در حال تحول موسومند، زمان تغییر شگرفی در اقتصاد، فن‌آوری و سیاست فرا رسیده است. کتابخانه‌ها هم از لحاظ برآورده ساختن نیازهای منتج از این تغییرات و هم از دید ارائه خدمات جدید نقش مهمی دارند. و نیز به خاطر آموزش کاربران خود و پیشروان این تحولات حایز اهمیت هستند. در چنین روند رو به تحولی بخش‌های مرجع (به عبارت بهتر، بخش‌های اطلاع‌رسانی) مهمترین نقش را دارند.

1. MAJA ZUMER AND SILVA NOVLIJAN are work at The National and Library, Ljubljana, Slovenia.

۲. کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی

۳. اسلونی: منطقه‌ای است در شمالی‌ترین نقطه بوکسلاوی سابق که پایتخت آن ژوبلژانا (Ljubljana) است. م

گام‌های بزرگی برای پرکردن شکاف بین فقر اطلاعاتی و سرشاری اطلاعات خواهد بود.

تبیین عملکردهای نوین خدمات اطلاع‌رسانی در اینجا لازم است، برای این که می‌توانیم شرایط کنونی موجود در اسلونی را تجزیه و تحلیل نماییم. این عملکردها بدین شرح است:

○ ارائه اطلاعات

کتابخانه هم با دادن پاسخ به کاربران و هم با ارجاع به منابع، نیازهای اطلاعاتی آنها را برآورده می‌سازد. نه تنها لازم است کتابخانه‌ها مجموعه‌های مرجع خود را گسترش دهند، بلکه شناسایی منابع اطلاعاتی دیگر خارج از کتابخانه نیز ضروری است. به جزء مورد اول کتابخانه‌ها برای مورد اخیر (یعنی منابع اطلاعاتی خارج از کتابخانه) بیشتر بر اینترنت تأکید می‌ورزند، ولی بطور حتم این امر در تمامی شرایط پاسخگو نیست و قسمتی از پاسخ‌ها را دربردارد.

○ ایجاد منابع اطلاع‌رسانی

کتابداران همواره اطلاعات مرتبط با جامعه خود را جمع‌آوری و سازماندهی کرده‌اند؛ با این حال، لازم است نقش خود را به عنوان ایجادکنندگان منابع اطلاعاتی در اینترنت مدنظر داشته باشند. این‌گونه است که کتابخانه می‌تواند با ارائه موضوعات عمومی مورد علاقه و یا با تبلیغ خدمات خود، هم به حوزه تحت پوشش خود و هم به "جهان بیرونی" خدمات دهد. کتابداران مقتدران منحصر به فرد سازماندهی و پردازش اطلاعات مختلف و وسیع هستند؛ بنابراین

حقیقت انسانی یعنی دسترسی به اطلاعات حتی در جوامع دموکراتیک می‌شود. چنین کاری وظیفه بزرگ کتابخانه عمومی است که امکان مشخص ساختن دوباره خدمات و در نتیجه، سبب تحکیم موقعیت آن می‌شود.

در این مقاله، الگویی را جهت سازماندهی خدمات اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌های عمومی ارائه می‌دهیم. چنین الگویی براساس تجارب کشورهای پیشرفته و شرایط اسلونی قرار دارد؛ با این حال، در جوامع روبه تحول قابل استفاده است.

عملکردهای خدمات اطلاع‌رسانی

تغییر و تحولات اجتماعی در جوامع روبه تحول اثر شگرفی بر تمامی گروهها و افراد دارد؛ چرا که این گروهها و افراد باید بر این واقعیت آگاهی یابند که آنها ناخودآگاه مسئول توسعه شخصی و حرفه‌ای خودشان هستند. جهت انجام این امر، آنها به اطلاعات بیشتری نیازمندند و کتابخانه‌ها منبع مسلم این اطلاعات هستند. به دلیل وجود چنین وظیفه اضافی برای کتابخانه‌ها، خدمات اطلاع‌رسانی کتابخانه باید بیشتر توسعه یابد و همان‌طور که اغلب نویسندگان اسلونی معتقدند، این خدمات جزء لاینفک کتابخانه باشد.

لازم است منابع مرجع مدرنیزه شده و منابع جدید به مجموعه اضافه شوند. کتابخانه‌ها می‌توانند با استفاده از رایانه و ارتباطات رایانه‌ای مدرن به منابع اطلاعاتی وسیعی دست یافته، از لحاظ بسط و گسترش خدمات موجود به کتابخانه پویایی تبدیل شوند. ارائه چنین خدمات و منابع پویایی برداشتن

می‌توانند در رسانه‌های جدید و به خصوص در اینترنت نقش بسزایی داشته باشند.

○ آموزش و راهنمایی کاربران

آموزش کاربران می‌تواند هم به صورت رسمی (از طریق سمینارها، سخنرانی‌ها، اعلانات و راهنماها) باشد، هم به صورت غیررسمی (از طریق تماس مستقیم با کاربر در کتابخانه). کاربران نه تنها باید روش‌های شناسایی و فرمول‌بندی نیازهای اطلاعاتی خود را یاد بگیرند و طریقه انتخاب و کاربرد منابع اطلاعاتی را بدانند، بلکه باید طرز استفاده از رایانه و ارتباطات رایانه‌ای را در انجام این کار (یعنی برآوردن نیاز اطلاعاتی) نیز آموزش ببینند. لازم به تأکید است که هنوز در فرهنگ ما به کتابخانه فقط به عنوان مکانی برای خواندن و امانت گرفتن کتاب‌های خوب توجه می‌شود. کتابداران همچنین می‌توانند با آموزش کاربران خود، نقش فراهم آورنده اطلاعات را که یکی از اهداف آنها است، تبلیغ نمایند. در این زمینه، اهمیت کتابداران مدارس را نباید نادیده انگاشت؛ چرا که این کتابداران مسئول آموزش طرز استفاده از کتابخانه به کودکان هستند و نقش آنها در تغییر دیدگاه سنتی انکارناپذیر است.

○ طراحی خدمات اطلاع‌رسانی

تمامی کتابخانه‌ها باید خدمات اطلاع‌رسانی خود را در بیانیه‌های شغلی و طرح‌های درازمدت و کوتاه‌مدت بگنجانند. لازم است نیازهای محیطی شناخته شوند و طرح‌ها به گونه‌ای ارائه گردند که جامعه آنها را درک کرده و حمایتشان کند. نظر به این - که هیچ کتابخانه‌ای سرمایه لازم را برای تمامی طرح -

های خود ندارد، در نظر گرفتن موارد اولویت لازم است. طرح باید به سادگی و وضوح تدوین گشته، نتایج مثبت و معینی را مورد تأکید قرار دهد. کتابخانه را باید قسمت لازم و مکمل جامعه تلقی کرد که وظایف حرفه‌ای خود را بدون تأثیرپذیری از سیاست - ها انجام می‌دهد.

سازمان‌بندی نوین خدمات اطلاع‌رسانی

با پیشرفت رایانه و فن‌آوری ارتباطات، دسترسی به مقادیر عظیم اطلاعات آسان و آسان‌تر می‌شود. به همین خاطر خیلی مهم است که کتابخانه‌ها در زمینه جمع‌آوری یا ایجاد منابع و خدمات اطلاع‌رسانی، فعالیت‌های خود را با یکدیگر هماهنگ نمایند و نیز از این‌که تمامی اطلاعات از هر کتابخانه‌ای، حتی از کتابخانه‌ای خیلی دور، قابل دسترسی است، اطمینان حاصل کنند.

شبکه خدمات اطلاع‌رسانی

به منظور ایجاد هماهنگی در عملکردها پیشنهاد ما بر آن است که کتابخانه‌ها خدمات اطلاع‌رسانی خود را همانند آنچه در نقش سنتی سازماندهی می‌کردند، سازماندهی کنند. یعنی به صورت شبکه‌ای از اعضای به هم پیوسته و هماهنگ. سازماندهی کتابخانه‌های عمومی اسلونی در یک شبکه از سال ۱۹۷۰ به اجرا در آمده است. برای سازماندهی هر چه بهتر شبکه، کتابخانه‌ها برحسب اندازه به دو سطح تقسیم می‌شوند. سطح اول کتابخانه‌های محلی و آنهایی هستند که مناطق تحت پوشش آنها بیش از ۵۰۰۰۰ سکنه دارد.

منصوب شود و وظیفه هماهنگ کردن تمامی فعالیت‌ها را برعهده گیرد.

خدمات نوین اطلاع‌رسانی

از پیش یک حوزه اطلاع‌رسانی تقریباً به فراموشی سپرده شده بود و اخیراً توجه چندین کتابخانه عمومی را به خود جلب کرده است. این حوزه از اطلاعات که بیشتر و بیشتر مورد درخواست است، اطلاعات شغلی و استخدامی است. چون کتابخانه‌ها کارکنان بیشتری داشته و قادر به استخدام متخصصان اطلاع‌رسانی در منطقه هستند، پیشنهاد می‌کنیم آنها چنین خدماتی را به مقیاس وسیع توسعه بخشند. به علاوه، منابع اطلاعات شغلی معمولاً خیلی گران هستند، بنابراین ارزش سرمایه‌گذاری دارند و این خود دلیلی برای فراهم ساختن آنها در کتابخانه‌های بزرگ است. کتابخانه‌های کوچکتر باید از این خدمات، هم از طریق ارجاع کاربرانشان به آنها و هم با عمل کردن به عنوان میانجی، استفاده کنند. در عین حال، لازم است تمامی کتابخانه‌ها اطلاعات شغلی و استخدامی محلی را جمع‌آوری و سازماندهی نمایند. "ریچارد دو گنارو"¹ می‌گوید: "می‌بینم که ما از طریق کتابخانه‌های تابع (فرعی) بیش از پیش به سوی ارائه اطلاعات شغلی، اطلاعاتی درباره خدمات اجتماعی و اطلاعاتی که به پیشرفت مردم در زندگی کمک می‌کند، پیش می‌رویم. این به مفهوم فراروی از خدمات سنتی کتابخانه برای ایجاد تمایل به کار و برای آموزش است." علاوه بر صاحبان مشاغل، گروه مهم دیگری از کاربران نیز به این نوع اطلاعات نیازمندند؛ یعنی افراد

تمامی کتابخانه‌ها باید خدمات اطلاع‌رسانی پایه را انجام داده، اطلاعات خاص محلی را سروسامان بخشند که این مورد ممکن است به قدر کافی در کتابخانه محلی تحت پوشش قرار نگیرد. در کتابخانه‌های بزرگ، به خصوص کتابخانه‌های محلی، خدمات اختصاصی تری ارائه می‌شود که در برگیرنده نیازهای تمامی منطقه است. همچنین لازم است نیازهای ویژه تمامی افراد و گروه‌ها را در نظر داشت. در جوامع روبه تحول، نیازهای اطلاعاتی نیز همچنان با آهنگ سریعی روبه تغییر است. در نتیجه، طراحی و هماهنگی خدمات اطلاع‌رسانی فعالیتی دائمی و روزمره است. موضوع‌ها و هم عمق دامنه (اطلاعات) باید برحسب نیازهای قابل مشاهده در حال تغییر باشد. تنوع زیاد فرآورده اطلاعاتی کتابخانه‌ها دور از انتظار نیست.

همان طوری که پیشتر گفتیم، کتابخانه‌ها باید فعالیت‌هایشان را بر طبق اندازه خود طرح‌ریزی کنند. پیشنهاد ما بر آن است که در کتابخانه‌هایی با پوشش منطقه‌ای کمتر از ۵۰۰۰۰ سکنه، خدمات اطلاع‌رسانی شامل منابع مرجع محلی، معمولاً بدون تقسیم‌بندی موضوعی است و تمامی کتابداران در نقش کتابداران مرجع عمل می‌کنند. در کتابخانه‌های بزرگ (به ویژه کتابخانه‌های محلی) که به بیش از ۵۰۰۰۰ سکنه خدمات می‌دهند، ممکن است منابع و خدمات اطلاع‌رسانی از دید موضوعی به چندین بخش تقسیم‌بندی شود. وجود هماهنگی قوی بین این بخش‌ها و نیز بین تمامی کتابخانه‌های موجود در منطقه واجد اهمیت زیادی است.

پیشنهاد می‌کنیم، صرفنظر از اندازه کتابخانه، یک نفر کتابدار به سمت ریاست خدمات اطلاع‌رسانی

1. Richard de Gennaro

بیکار، این دسته را نباید از نظر دور داشت. ارائه اطلاعات به صورت رایگان به افراد در شرایط بیکاری بسیار مهم است. هر کتابخانه‌ای باید اطلاعاتی را درباره ارائه دهندگان محلی مشاغل، آموزش بزرگسالان، برنامه‌های اجتماعی و عملکردهای ترغیب به کار جمع‌آوری و ارائه دهد.

در کتابخانه‌های بزرگ ممکن است منابع و خدمات اطلاع‌رسانی را برحسب موضوع به چند بخش تقسیم کرد. هماهنگی لازم بین این بخش‌ها و نیز بین تمامی کتابخانه‌های موجود در منطقه واجد اهمیت زیادی است.

علاوه بر خدمات معمول مرجع برای جمع‌آوری اطلاعات منطقه‌ای، همچون انتشارات حکومت منطقه‌ای، انتشارات اداره‌ها و مؤسسات اقتصادی و تجاری منطقه، انجمن‌ها، آرشیوها و غیره، تلاش بیشتری ضرورت دارد. کتابداران همچنین باید به منابع اطلاعاتی خصوصی و واسطه‌گران اطلاعات دسترسی داشته و کاربران خود را به آنها ارجاع دهند.

آموزش کارکنان

به منظور آماده کردن کتابداران برای انجام مسؤلیت‌های جدید در حوزه خدمات اطلاع‌رسانی آموزش دیگری نیز لازم است. آموزش کارکنان مرجع باید روندی مستمر و همیشگی داشته باشد؛ دانش حرفه‌ای لازم روزآمد شود و نیز مفاهیم جدیدی به وجود آید.

نیاز به آموزش کارکنان در آغاز به میزان زیادی مورد انتظار است. بنابراین گفتنی است که این کار را تا حد امکان به میزان وسیعی به انجام رسانیم و آن را

ترجیحاً در کتابخانه مدرسه، کتابخانه ملی و کتابخانه‌های محلی به گونه‌ای پویا به کار بریم.

رایانه و ارتباطات رایانه‌ای

در اسلونی تمامی کتابخانه‌ها چندین دستگاه رایانه دارند. رایانه‌ها روزبه‌روز کارآمدتر می‌شوند. آنچه هم اکنون بیشتر کتابخانه‌ها به آن نیاز دارند، راهنمایی جهت چگونگی طرح‌ریزی و خرید دستگاه است.

تأکید بر ارتباطات رایانه‌ای ضرورت دارد. در اسلونی (وبی‌شک این مورد زمانی مصداق دارد که تمامی تحولات صرفاً اقتصادی نباشند) در زمینه ایجاد "شاهراه اطلاعاتی" که قابل استفاده تمامی مؤسسات تحقیقی، آموزشی و فرهنگی غیرانتفاعی می‌باشد، دولت مسؤل است. خیلی مهم است که تمامی کتابخانه‌ها، حتی کوچکترین آنها، به چنین شبکه‌ای در اسرع وقت دسترسی داشته باشند. لازم است همه کتابخانه‌ها رایانه‌هایی در محل برای ارتباط با اینترنت داشته باشند.

نگاهی گذرا بر کتابخانه‌های عمومی در اسلونی

کتابخانه‌های عمومی در اسلونی نسبتاً خوب سازماندهی شده‌اند. آنها در شبکه‌ای کار می‌کنند که بیشترین نیازهای معمول را برآورده ساخته و امکان دسترسی وسیع به منابع کتابخانه را فراهم می‌سازد.

اسلونی در سال ۱۹۹۵ م. (وسعت، ۲۰۲۵۴ کیلومتر مربع، با دومیلیون سکنه) ۶۰ باب کتابخانه عمومی اصلی (محلی) با ۲۳۱ باب کتابخانه تابع (فرعی) و ۶۶۳ محل خدماتی به همراه ۸ اتوبوس کتاب‌رسانی^۱ داشته است. کل این کتابخانه‌ها ۶ میلیون

تحت پوشش خود را در نیافته‌اند و فاقد بیانیه شغلی مشخصی هستند.

اگر کتابخانه به نقش "فرهنگی" خود کاملاً واقف باشد، ترغیب جامعه برای سرمایه‌گذاری در برنامه‌های آن در قالب بیانیه خیلی آسان‌تر عملی خواهد شد.

گام‌هایی نخست برای توسعه

به منظور جهت‌دهی به سازماندهی خدمات اطلاع‌رسانی در اسلونی چندین فعالیت انجام شده است. بخش تحقیق و توسعه کتابخانه دانشگاهی و ملی^۱ که مسؤل توسعه تمامی انواع کتابخانه‌هاست، قبلاً سازمان‌بندی نوینی برای خدمات اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌های عمومی پیشنهاد کرده است، که در آن به کتابخانه‌های عمومی در نقش مراکز اطلاع‌رسانی جامعه محل تحت پوشش و هماهنگ‌کنندگان خدمات اطلاع‌رسانی در داخل شبکه‌ای از کتابخانه‌های عمومی تأکید شده است.

چندین پروژه راه را برای توسعه آتی هموار ساخته است:

۱. در سال ۱۹۹۲ م. سازمان‌بندی نوینی برای ارائه اطلاعات محلی پذیرفته شد. دو وظیفه جمع‌آوری و ارائه اطلاعات (هم اطلاعات محلی جدید و هم تاریخچه جامعه محلی) برحسب اندازه و موقعیت شبکه‌ای کتابخانه‌های عمومی در بین آنها تقسیم شده است تا هر کتابخانه‌ای قادر به ارائه اطلاعات، یا از طریق مجموعه محلی و یا از طریق مجموعه‌های دیگر کتابخانه‌ها باشد.

فقره منبع کتابخانه‌ای (۹۰٪ کتاب، ۴٪ نشریات ادواری و ۶٪ منابع غیرکتابی) داشته‌اند. در تمامی آنها ۷۵۵ نفر کارمند، ۶۰۶ نفر کتابدار حرفه‌ای (۲۷٪ دارای درجات دانشگاهی، ۴۱٪ دارای درجات دانشکده‌ای و ۳۲٪ دارای تحصیلات دبیرستانی) مشغول به کار بوده‌اند. و ۲۷٪ از افراد اسلونی استفاده‌کنندگان کتابخانه‌اند.

مشکلات و مسائل کتابخانه‌های عمومی ما بدین

قرار است:

- آنها از لحاظ توسعه در سطحی بسیار متفاوت قرار دارند.

- محیط شبکه‌ای از ۱۳٪ تا ۱۶۴٪ میزان استاندارد متغیر است.

- میزان استاندارد تعداد کتاب برای هر نفر از ۲۷٪ تا ۲۵۰٪ می‌باشد.

- ۴۵ کتابخانه محلی به فهرستگان اسلونی دسترسی دارند.

- ۳۶ کتابخانه سیستم گردش خودکار شده دارند.

- ۱۲ کتابخانه به اینترنت دسترسی دارند.

کتابخانه‌های عمومی از لحاظ خدمات خود بیش از حد به صورت سنتی عمل می‌کنند. آنها بیشتر به برآورده ساختن نیازهای فرهنگی می‌پردازند و نقش اطلاع‌رسانی را نادیده می‌گیرند. بیشتر کتابخانه‌ها از رسانه‌های جدید (مانند CD-ROM و یا اینترنت) استفاده نمی‌کنند.

به سبب فقدان کارکنان (و سرمایه)، کتابخانه‌ها برنامه‌های توسعه ندارند. آنها بدون عمومی کردن خدماتشان و بدون جذب کاربران جدید، صرفاً خدماتشان را به اعضای معین خود ارائه می‌دهند.

گرچه بسیاری از کتابخانه‌ها به نقش خود در جامعه واقفند، ولیکن هنوز نیازهای اطلاعاتی جامعه

1. National and University Library (NUL)

۲. وزارت فرهنگ که سرمایه‌گذار اصلی برای کتابخانه‌های عمومی در اسلونی است، طرح رایانه‌ای کردن کتابخانه‌های عمومی را در سال ۱۹۹۱ م. پذیرفته است. سرمایه لازم را خود وزارت و جوامع محلی تهیه می‌کنند. برطبق تصمیمات، تا پایان سال ۱۹۹۷ تمامی کتابخانه‌ها برای اشتراک در فهرستگان رایانه‌ای اسلونی، رایانه و تجهیزات رایانه‌ای مناسب را دارا خواهند شد؛ همچنین همگی آنها به اینترنت متصل خواهند شد. این امر نه تنها امکان دسترسی آنها را به منابع اطلاعاتی موجود در جامعه محلی و فراتر از آن فراهم می‌کند، بلکه آنها را به ابزارهایی مجهز می‌سازد که بتوانند منابع اطلاعاتی خاص خود را ایجاد کرده و ارائه نمایند.
۳. قانون تازه‌ای برای کتابخانه‌ها و کتابداری در اسلونی در حال آماده‌سازی است. کتابخانه‌های عمومی مسرتند که باید نقش آنها به عنوان فراهم‌آوردندگان اطلاعات به وضوح در این قانون گنجانده شود؛ همچنین شبکه دو سطحی کتابخانه‌های عمومی هم باید مشخص گردد. دولت باید سرمایه و وجوه لازم برای برنامه‌ها و خدماتی را که فراتر از جامعه محلی قابل بسط و اجرا هستند، تهیه کند.
۴. استانداردهای کتابخانه‌های عمومی تا پایان سال ۱۹۹۷ مورد تجدیدنظر قرار می‌گیرند. نقش جدید کتابخانه‌های عمومی را باید در نظر داشت. استانداردها بسیار قابل انعطاف

خواهند بود تا هر کتابخانه‌ای قادر به پاسخگویی به نیازهای جامعه محلی باشد. این استانداردهای جدید همچنین روش بهتری را برای ارزیابی کارکرد کتابخانه در داخل سیستم ارائه خواهند داد.

۵. کتابخانه‌های عمومی در اسلونی به پروژه توسعه کتابخانه‌های عمومی فایر^۱ پیوسته‌اند. این پروژه با دانش و مهارت‌های توسعه خدمات اطلاع‌رسانی برای برآوردن نیاز جوامع محلی سروکار دارد.

طرح‌های آتی

بخش تحقیق و توسعه کتابخانه دانشگاهی و ملی طرحی از فعالیت‌هایی را برای تسهیل و تسریع در امر توسعه کتابخانه‌های عمومی در زمینه مراکز اطلاع‌رسانی ارائه خواهد کرد. چندین موضوع مهم شناسایی شده و برای انجام این کارکردها مناسب تشخیص داده شده‌اند که اجرا خواهند شد:

• مجموعه‌های مرجع

مجموعه‌های مرجع در کتابخانه‌های عمومی بررسی و روزآمد می‌شوند. فراهم‌آوری منابع مرجع دیگر به صورت فعالیتی جنبی انجام می‌شود.

• افتتاح خدمات اطلاع‌رسانی جدید

چندین کتابخانه برای شروع پروژه‌های آزمایشی انتخاب می‌شوند. این کتابخانه‌ها خدمات اطلاع‌رسانی جدیدی را مطابق با نیازهای ضروری جامعه محلی انجام خواهند داد. حاصل پژوهش، طرح‌ریزی و

1. Phare Public Library Development project

عمومی، یعنی دسترسی جهانی به اطلاعات، عملی‌ترین شیوه است.

ارزیابی آنها به صورت الگویی برای دیگر کتابخانه‌ها به کار خواهد رفت.

• آموزش مستمر کتابداران

کتابخانه ملی و دانشگاهی مسؤل سازمان دادن به آموزش مستمر کتابداران است. چندین دوره تازه [به این دوره‌های آموزشی] اضافه می‌شود و برای تأکید بیشتر بر نیازهای اطلاعاتی جامعه محلی، طراحی، سازماندهی، استفاده و ارزیابی خدمات و منابع اطلاع‌رسانی، دوره‌های آموزشی فعلی روزآمد می‌شوند. آن دسته از کتابخانه‌هایی که در برنامه فایر مشغول فعالیت هستند، برای کمک به طراحی و سازمان‌دهی این دوره‌های آموزشی دعوت خواهند شد. بازدید از چندین کتابخانه موفق در اسلونی و خارج از آن به منظور ارائه تجارب دست اول به کتابداران اسلونی ترتیب داده خواهد شد.

منابع

1. Zumer, Maja and Novljan, Silva. "Public Libraries in The Transition Society of Slovenia". Libri , 1997, Vol. 47, PP. 251-255.

نتیجه

در جوامع روبه تحول، تغییر جزء لاینفک زندگی است. تالیف، نقش کتابخانه‌ها هم باید تغییر و تحول یابد چندین کتابخانه عمومی در اسلونی خدمات خود را از پیش تعدیل و تطبیق کرده‌اند. آنها باید سرمشق دیگر کتابخانه‌ها قرار گیرند. هدف اصلی این مقاله نه فقط ترغیب دیگر کتابخانه‌ها برای تبعیت از آنهاست، بلکه قصد آن هموار کردن راهی برای سازمان‌بندی شبکه‌ای منظم از خدمات اطلاع‌رسانی است. یک چنین شبکه‌ای روشی عملی، مناسب و به صرفه برای دادن اطلاعات به تک تک افراد است. ما معتقدیم که این الگو برای انجام عملکرد اساسی کتابخانه‌های